

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

Təsdiq edirəm:
Tədris işləri üzrə direktor müavini:
_____ Əyyubova.İ.H
"__" fevral _ 2020-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: Xor dirijorluğu.

Şöbə: Musiqi və Təsviri incəsənət

Fənn Birləşmə komissiyası: “Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu”

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Azərbaycan musiqi ədəbiyyatı

Proqram:16.04.2013-cü il tarixli 07 sayılı protokola əsasən Lənkəran Dövlət Humanitar kollecin Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu fənn birləşmə komissiyasında müzakirə edilmiş və bəyənilmişdir.

Kodu: İ.P.F-B05

Kurs: III

Tədris ili: (2019-2020-ci tədris ili) Semestr:VI(yaz)

Tədris yükü: cəmi:90saat.(60saat-mühazirə,30 saat- seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya N:

Saat: I-III-IV gün: saat 10¹⁵-11⁵⁰

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: İsgəndərova GünayAbasət q

Məsləhət günləri və saati: II gün

E-mail ünvanı: İsgəndərova.gun@yandex.

FBK-nın ünvanı: Lənkəran ş. PaşaTəhməzov. Bina 3.

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaitivə metodik vəsaitlər:

- 1.S.Qasımova “Azərbaycan musiqi ədəbiyyatı” dərsliyi
- 2.E.Əfəndiyeva” Azərbaycan musiqi ədəbiyyatı”
- 3.Oktay Rəcəbov ” Azərbaycan musiqi ədəbiyyatı”

IV-V. Fənnin təsviri və məqsədi:

Şifahi xalq musiqi yaradıcılığı XX əsr Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin geniş şərhı,Azərbaycan bəstəkarlarının həyat və yaradıcılığı və görkəmli əsərlərinin təhlilini verməkdir

VI. Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərsdə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır.Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10%- nə 1 bal çıxılır; Fənn üzrə semestr ərzində

buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25%-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fənnin imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal sərbəst işlərin tərtib

olunmasına görə, 10 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 20 bal kollektivlərə görə, 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatədən 5 sual daxil edilir.

Qiymətmeyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başadüşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal- tələbə keçilmiş material tam başadüşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açabilir.
- 8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlar ayol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başadüşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırabilir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlər ayol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbərlər var, lakin fikrini əsaslandırabilir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbərləri var.
- 0 bal- sual cavabı yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyətinə nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

- 91-100 bal- əla (A)
- 81-90 bal- çox yaxşı (B)
- 71-80 bal- yaxşı (C)
- 61-70 bal- kafi (D)
- 51-60 bal- qənaətbəxş (E)
- 51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Kollecın daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

VIII. Təqvim mövzu planı

N	Keçirilən <u>mühazirə və seminar mövzularının məzmunu</u>	Saat		Tarix
		3	4	
1	2	müh	sem	
1.	<p>Mövzu: №1. Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafı. Üzeyir Hacıbəylinin həyat və yaradıcılığı.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan xalq yaradıcılığı. 2. Azərbaycan xalq musiqisi. 3. Bəstəkarın həyatındakı əsas mərhələlər. <p>Mənbə 1-3</p>	2		

2.	<p>Mövzu: №2.Ü.Hacıbəylinin“Leyli və Məcnun” ,”Koroğlu”operaları.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Leyli vəMəcnun operasınınideyaməzmunu 2.“Koroğlu” operasınınideyaməzmunu 3.Musiqi materialını dinləmək. <p>Mənbə 1-3</p>	2		
3.	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
4.	<p>Mövzu: №3 .Ü.Hacıbəylinin Musiqili komediyaları,vokal yaradıcılıqı.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Arşın mal alan,O olmasın bu olsun,Ər və arvad kom-n məzmunu. 2.”Sənsiz”və “Sevgili canan”romansları. 3.Musiqi materialları. <p>Mənbə 1-3</p>	2		
5.	<p>Mövzu №4. Müslüm Maqomayevin həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bəstəkarın yaradıcılığında yer tutan janrlar 2. Operalarının yaradıcılıq xüsusiyyətləri <p>Mənbə 1-3</p>	2		
6.	Keçirilən mövzuların sorğusu.		2	
7.	<p>Mövzu №5. Müslüm Maqomayevin “Şah İsmayıl”,”Nərgiz”operası,</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Operalarının yaradıcılıq xüsusiyyətləri 2.Musiqi imaterialları <p>Mənbə 1-3</p>	2		
8.	<p>Mövzu № 6. Asəf Zeynallının həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Bəstəkarın tarixi əhəmiyyəti 2.Bəstəkarın yaradıcılığında yer alan janrlar <p>Mənbə 1-3</p>	2		
9.	Keçirilən mövzuların sorğusu.		2	
10.	<p>Mövzu: №7.A.Zeynallının vokal, instrumental və fortepiano yaradıcılığı.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ölkəm romansı 2.Fortepiono eserlərini dinləmək. <p>Mənbə 1-3</p>	2		
11.	<p>Mövzu: №8Qara Qarayevin həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Bəstəkarın həyat mərhələləri 2.Musiqiyə verdiyi əhəmiyyətlər və tarixdə rolu. <p>Mənbə 1-3</p>	2		
12.	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
13.	<p>Mövzu: №9Qara Qarayevin “Yeddi gözəl” ,“İldırımli yollarla”baleti.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.”Yeddi gözəl” ,”ıldırımli yollarla” baletin məzmunu 2.Musiqi materialları <p>Mənbə 1-3</p>	2		

14.	Mövzu №10 Fikrət Əmirov həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri. Plan: 1.Bəstəkarın həyat mərhələləri 2.Musiqiyə verdiyi əhəmiyyətlər və tarixdə rolu Mənbə 1-3	2		
15	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
16	Mövzu: №11F. Əmirovun “Sevil” operası. Kamera instrumental və vokal əsərləri.”Nizami” simfoniyası. Plan: 1.Kamera instrumental və vokal əsərlərinin təhlili 2.Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
17	Mövzu: №12N. Tağızadə həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyəti. “Xosrov və Şirin” operası. Plan: 1.Niyazinin həyatının əsas mərhələləri 2.Tarixdə tutduğu yer 3.Musiqi materialları Mənbə 1-3.	2		
18	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
19	Mövzu. №13 Niyazinin “ Rast” simfonik muğamı. “Vətən”haqqında mahnı. Plan 1. .Rast simfoni muğamının əhəmiyyəti 2. .Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
20	Mövzu: №14 Soltan Hacıbəyovun həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri. Plan: 1.Bəstəkarın tarixdə rolu 2.Musiqiyə verdiyi əhəmiyyətlər və tarixdə rolu Mənbə 1-3	2		
21	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
22	Mövzu: №15 S.Hacıbəyovun “Gülşən” baleti. “Karvan” simfonik lövhəsi. Simfonik orkestr üçün uvertura. Simfonik orkestr üçün konsert. Musiqi materiallarının dinlənməsi. Plan: 1.”Gülşən” baletinin məzmunu. 2.”Karvan”simfoniyasının musiqi materialı Mənbə 1-3	2		
23	Mövzu №16. Cövdət Hacıyevin həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri Plan: 1.Bəstəkarın həyat mərhələləri 2.Yaradıcılığı ilə tanışlıq Mənbə 1-3	2		
24	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
25	Mövzu : №17 C. Hacıyevin “Sülh uğrunda” simfonik poema. IV simfoniya “Vətən uğrunda”. Musiqi lövhələri və silsilələri. Plan: 1.Simfonik yaradıcılığının əsas xüsusiyyətləri.	2		

	2. Musiqi materialları Mənbə 1-3			
26	Mövzu № 18. C. Cahangirovun həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri. “Fizuli” kantatası. Mahnı janrı. Plan: 1. Bəstəkarın həyat və yaradıcılığı 2. “Fizuli” kantatası 3. Mahnı janrı. 4. Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
27	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
28	Mövzu № 19. C.Cahangirov“Azad” operası. Plan: 1. “Azad” operasının məzmunu. 2. Musiqi materialları. Mənbə 1-3	2		
29	Mövzu №20 Arif Məlikovun həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri. Plan: 1.Bəstəkarın həyatı 2.Yaradıcılıq yolu. Mənbə 1-3	2		
30	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
31	Mövzu: №21 A.Məlikovun” Məhəbbət əfsanəsi” baleti. “İki qəlbın dastanı”. Plan: 1.Məhəbbət əfsanəsi baletinin musiqi dili 2.Əsərlərinin təhlili 3.Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
32.	Mövzu № 22. Səid Rüstəmovun həyat yolu və yaradıcılıq xüsusiyyətləri. Mahnı yaradıcılığı. “Sumqayıt” mahnısı, “Sürəyya” mahnısı. “Mən sülhə səs verirəm”. Musiqi materiallarının dinlənməsi. Plan: 1.Bəstəkarın tarixi rolu və yaradıcılıq yolu 2.Mahnıların musiqili təhlili 3.Musiqi imaterialları Mənbə 1-3	2		
33.	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
34.	Mövzu: №23 Suleyman Ələsgərov həyat yolu.”Ulduz”operettdası. Plan: 1.Bəstəkarın həyat və yaradıcılığı 2. Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
35.	Mövzu: №24 S.Ələsgərovun simfonik yaradıcılığı,mahnı və romanslar. Plan: 1.Əsərlərinin təhlili 2.Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
36.	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	

37	Mövzu: №25 Vasif Adıgözəlov həyat və yaradıcılıq yolu.Oratoriya və kontataları Plan: 1.Bəstəkarın həyat və yaradıcılığı 2. Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
38	Mövzu: №26 Azər Rzayevin həyat yolu.Kamera instrumental yaradıcılığı. Plan 1.Bəstəkarın tarixi rolu və yaradıcılıq yolu 2.Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
39	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
40	Mövzu: №27 Tofiq Quliyevin həyat və yaradıcılıq yolu.Mahnı yaradıcılığı. Plan: 1.Bəstəkarın həyat və yaradıcılığı 2. Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
41	Mövzu: №28 Aqşin Əlizadə həyat və yaradıcılığı."Babək"baleti. Plan: 1.Simfonik yaradıcılığı. 2."Azərilər "kontatası. 3.Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
42	Keçirilən mövzuların sorğusu		2	
43	Mövu №29; Şəfiqə Axundovanın həyat və yaradıcılığı."Gəlin qayası"operası. Plan: 1."Gəlin qayası"operasının məzmun 2.Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
44	Mövzu№30: Müasir mərhələdə Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığı(X.Mirzəzadə, F.Əlizadə,F,Qarayev) Plan: 1. "Triptix" simfoniyası. "Ağlar və qaralar" 2. Bəstəkarların simfonik əsərləri. 3. Musiqi materialları Mənbə 1-3	2		
45	Keçirilən mövzuların sorğusu.		2	
		Cəmi 90	60	30 saat

IX. Sərbəst işin mövzular

1. XX əsr Azərbaycan musiqi ədəbiyyatının qısa tarixi icmalı
2. Ü.Hacıbəyov yaradıcılığının təhlili

X. İmtahan sualları

1. Azərbaycan şifahi imusiqi mədəniyyəti
2. Üzeyir Hacıbəyovun yaradıcılığı
3. Üzeyir Hacıbəyli həyat yolu
4. Ü. Hacıbəylinin musiqili komediyaları
5. Ü. Hacıbəyli opera yaradıcılığı
6. M. Maqomayevin yaradıcılığı
7. M. Maqomayevin həyat yolu
8. M. Maqomayevin opera yaradıcılığı
9. Asəf Zeynallının həyat yolu
10. Asəf Zeynallının yaradıcılığı
11. A. Zeynallının vokal, instrumental və fortepiano yaradıcılığı.
12. Niyazinin həyat yolu
13. Niyazinin yaradıcılığı
14. Niyazinin "Rast" simfonik muğamı
15. Niyazi "Xosrov və Şirin" operası
16. Qara Qarayevin həyat yolu
17. Qara Qarayevin yaradıcılığı
18. Qara Qarayevin "Yeddi gözəl" baleti
19. Qara Qarayevin "İldırım lıyollarla" baleti
20. Qara Qarayevin "Leyli və Məcnun" simfonik poeması
21. Fikrət Əmirovun yaradıcılığı
22. Fikrət Əmirovun həyat yolu
23. Fikrət Əmirov simfonik yaradıcılığı
24. Cövdət Hacıyevin yaradıcılığı
25. Cövdət Hacıbəyovun həyat yolu
26. Cövdət Hacıyevin "Vətən" operası
27. Soltan Hacıbəyovun həyat yolu
28. Soltan Hacıbəyovun yaradıcılığı
29. Soltan Hacıbəyovun "Gülşən" baleti
30. Cahangir Cahangirovun həyat yolu
31. Cahangir Cahangirovun yaradıcılığı
32. Cahangir Cahangirovun "Fizuli" kantatası
33. Cahangir Cahangirovun "Azad" operası
34. Arif Məlikovun həyat yolu
35. Arif Məlikovun yaradıcılığı
36. Arif Məlikovun "Məhəbbət əfsanəsi" baleti
37. Səid Rüstəmovun həyat yolu
38. S. Ələsgərovun həyat və yaradıcılığı
39. V. Adıgözəlovun həyat və yaradıcılığı
40. A. Rzayevun həyat və yaradıcılığı
41. Tofiq Quliyevin həyat yolu
42. Tofiq Quliyevin mahnı yaradıcılığı.
43. A. Əlizadə həyat və yaradıcılığı
44. Ş. Axundova həyat və yaradıcılığı
45. F. Əlizadə həyat və yaradıcılığı
46. X. Mirzəzadə həyat və yaradıcılığı
47. Ş. Axundova "Gəlin qayası" operası
48. V. Adıgözəlov oratoriya və kontatoları
49. A. Rzayev kamera instrumental yaradıcılığı
50. Səid Rüstəmovun mahnı yaradıcılığı

XI.Kollokvim sualları:

№1

I. Üzeyir Hacıbəyli

- 1.Həyatı
2. Yaradıcılığı
- 3.opera yaradıcılığı
- 4.Musiqili komediyaları,vokal yaradıcılığı.

II.Müslüm Maqomayev

5. Həyatı
6. Yaradıcılığı
7. Opera yaradıcılığı

III.Asəf Zeynallı

8. Yaradıcılığı
9. Vokal instrumental və fortepiono yaradıcılığı

IV. Qara Qarayev

10. həyat yolu
11. yaradıcılığı
- 12."Yeddi gözəl" və "İldırım yollarla" baletinin məzmunu

№2

I. Fikrət Əmirov

1. həyat yolu
- 2.yaradıcılığı
- 3."Sevil" operası.

II. Niyazi

- 5.həyat yolu
6. yaradıcılığı
- 7." Rast" simfonik muğamı

III. Soltan Hacıbəyov

8. həyat yolu
- 9.yaradıcılığı
- 10."Gülşən" baleti.

IV. Cövdət Hacıyev

11. həyat yolu
- 12.yaradıcılığı

XII. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Öyrənən tanış olur:

- Musiqi əsərlərinin dinlənməsi.
- Öyrənilən əsərlərin musiqisini təyin etmək.
- Mövzuya aid şəkillərdən istifadə.

“Azərbaycan musiqi ədəbiyyatı”fənninin sillabusu “Xor dirijorluğu” ixtisasının tədris planı və Azərbaycan musiqi ədəbiyyatı fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus «Musiqi nəzəriyyəsi və Xor dirijorluğu» FBK-da müzakirə edilərək,bəyənilmişdir:(6 fevral ,2020-ci il, protokol №5)

Fənn müəllimi:

İsgəndərova.G.A

FBK sədri:

Əliyeva Z.T